

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
„СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ“
КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ НА ТЪРГОВИЯТА“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “ЦЕНООБРАЗУВАНЕ И РАЗПЛАЩАНИЯ В ТЪРГОВИЯТА”;

**ЗА СПЕЦ: „Икономика и търговия“; ОКС „бакалавър“ –
дистанционно обучение**

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 4; СЕМЕСТЪР: 8;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 150 ч.; в т.ч. аудиторна 12 ч.

КРЕДИТИ: 5

РАБОТЕН ЕЗИК: Български език

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	12
В Т.Ч.:	
• ЛЕКЦИИ	6
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	138
В Т.Ч.:	
• ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ КОНСУЛТАЦИИ	6
• САМОПОДГОТОВКА	132

Изготвили програмата:

1. ....
(Доц. д-р Цв. Цветков)

2. ....
(Гл. ас. д-р М. Душкова)

Ръководител катедра: .....
„Икономика и управление на търговията“ (Доц. д-р В. Димитрова)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината “Ценообразуване и разплащания в търговията” има за предмет съществено място за подготовката на специалистите с висше икономическо образование в условията на глобална икономика. В нея се разглеждат същността, функциите и принципите на цените и ценообразуването, както и ценообразуващите фактори. Представят се същността и задачите на системата на цените. Изучава се ценовата политика на фирмите, връзката на цените с финансово-кредитната система и проблемите, свързани с разплащанията в търговията, без които не би могло да се провежда ефективно търговската дейност.

Очакваните резултати от изучаването на дисциплината са: знания и разбиране за същността, значението и методите за формиране на цените и ценообразуващите фактори, провеждането на ценова политика във фирмите, връзката на цените с финансово-кредитната система, както и за начините на осъществяване на разплащанията в търговията. Получените знания и умения следва да могат да се прилагат в дискусии, казуси, тестове, задачи и др., а също в практиката като средство за повишаване на конкурентоспособността на фирмите. С изучаването на дисциплината следва да се развият възможности за разширяване на знанията и формиране на нови умения както чрез учебния процес, така и чрез самостоятелната учебно-изследователска работа.

В учебната дисциплина се използват знания и от други изучавани учебни дисциплини като: микроикономика, макроикономика, въведение във финансите, теория на счетоводството, маркетинг, основи на търговския бизнес, инвестиционна политика в търговията, логистика и др.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
ТЕМА 1. Икономическа същност, функции и принципи на цените и ценообразуването. Фактори, обуславящи цените на стоките.	
1.1.	Икономическата същност на цените на стоките.
1.2.	Функции и принципи на цените.
1.3.	Фактори, влияещи върху формирането на цените: - фактори, които обуславят стойността на стоката; фактори, предизвикващи отклонение на цената от стойността на стоката.
1.4.	Фирмено предприемачество и цени
ТЕМА 2. Система на цените и видове цени	
2.1.	Същност и задачи на системата на цените в националната икономика
2.2.	Видове цени
2.3.	Елементи на цената. Състав и структура на цената: - състав и структура на цената на дребно на стоки местно производство; - състав и структура на цената на стоките от внос; - състав и структура на цената на стоките за износ; - състав и структура на цената на селскостопанските произведения; - състав и структура на цената на стоките в системата на ресторантьорството.
2.4	Равнище и динамика на цените. Индекс на потребителските цени.
2.5.	Марж на дистрибутора и ценова решетка.

ТЕМА 3. Методи за формиране на цените	
3.1.	Разходни методи за ценообразуване.
3.2.	Методи за ценообразуване с отразяване на пазарните фактори: - методи с отразяване на цените на конкурентите; - методи за ценообразуване с отразяване на търсенето.
3.3.	Адаптиране на цените към пазара..
3.4.	Особености при ценообразуването на различните видове продукция.
ТЕМА 4. Определяне ценовата политика на фирмата	
4.1.	Същност и съдържание на ценовата политика на фирмата.
4.2.	Стратегия, тактика и средства на ценовата политика на фирмата.
4.3.	Обвързване на цените с жизнения цикъл на стоките и услугите.
4.4.	Използване на неценова конкуренция.
ТЕМА 5. Цените и финансово-кредитната система	
5.1.	Връзка на цената с финансовата система.
5.2.	Централизираните данъци – изразител на държавната политика за централизирано натрупване.
5.3.	Системата на кредит – елемент на ценообразуването и финансовата политика.
5.4.	Насоки за усъвършенстване на данъчната и кредитната система, предпоставки за оптимизиране на ценовата политика на държавата
ТЕМА 6. Организация на търговските плащания	
6.1.	Характеристика на плащането
6.2.	Средства на плащане
6.3.	Форми на безналични плащания
6.4.	Иновативни схеми за осъществяване на плащанията – технологични характеристики
ТЕМА 7. Електронни разплащания	
7.1.	Същност и характеристика на електронните разплащания
7.2.	Изисквания за осъществяване на електронните разплащания
7.3.	Фактори, влияещи върху електронните разплащания
7.4.	Системи за електронни разплащания
ТЕМА 8. Електронни платежни инструменти	
8.1.	Същност на електронните платежни инструменти
8.2.	Видове платежни инструменти и приложение

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ

Подготовката на студентите по дисциплината включва учебни ресурси и учебни дейности.

Учебни ресурси:

- *Мултимедийни презентации;*
- *URL;*
- *Интернет страници;*
- *Файлове.*

Учебни дейности:

- Готова анкета;
- Разписание за консултации;
- Чат във времето за консултации.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Електронен тест (с отворени, затворени или смесени въпроси)	1	50
1.2.	Задание	1	50
Общо за семестриален контрол:		2	100
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (писмен тест с отворени и затворени въпроси и задачи – лотарийно)	1	38
Общо за сесиен контрол:		1	30
Общо за всички форми на контрол:		3	138

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Ценообразуване и разплащания в търговията“, качени в платформата за дистанционно обучение на ИУ – Варна.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Владимирова, Й. Цени и ценообразуване. [Учебник]. София: Стопанство, 2010.
2. Благоев, Б. и др. Икономика на предприятието. [Учебник]. Варна: Наука и икономика, 2010.
3. Радков, Р. и Д. Манчева. Организация и техника на търговските плащания. [Учебник]. София: Мартилен, 2012.
4. Цветков, Ц. Търговска логистика. [Учебник]. Варна: Стено, 2011.